

Δημιουργική Γραφή και Περιβαλλοντική Εκπαίδευση

Περιγραφή εργαστηρίου

Στάδιο 1. Παιχνίδια γνωριμίας κινητικά και λεκτικά.

Στόχος η γνωριμία των μελών της ομάδας αλλά και η κατανόηση της φυσικής τάσης του ανθρώπου προς την αφήγηση. Οι συμμετέχοντες καλούνται να κινηθούν στον χώρο και να φτιάξουν σχηματισμούς χωρίς να μιλάνε με βάση ορισμένα κριτήρια.

Σε ζευγάρια εξυφαίνουν μια φανταστική αφήγηση ενός κοινού ταξιδιού. Δίνουν τίτλο στην αφήγηση. Σχολιάζουμε τη σημασία της τιτλοδότησης μιας αφήγησης/ενός κειμένου.

Στάδιο 2. Οι λέξεις φτιάχνουν κόσμους. Από τη λέξη στον πυρήνα μιας ιστορίας.

Οι συμμετέχοντες καλούνται να γράψουν σε ένα χαρτί μία λέξη που συνοψίζει τη διάθεσή τους και το όνομα ενός ζώου που ξεκινά από το ίδιο γράμμα με το αρχικό του ονόματός τους. Διαβάζουμε τις λέξεις, σχολιάζουμε τη συναισθηματική κατάσταση της ομάδας. Οι δυάδες ανασύρουν τυχαία χαρτιά και με τις λέξεις που τους τυχαίνουν φτιάχνουν μια μικρή ιστορία.

Διαβάζουμε και σχολιάζουμε τις ιστορίες. Τι τύπου αφήγηση συνιστά η κάθε μία;

Σχολιάζουμε το ανοίκειο, τον συνδυασμό ετερόκλητων στοιχείων στη μυθοπλασία για παιδιά και πόσο ταιριάζει στην παιδική ηλικία.

Σχολιάζουμε την παράδοση Ροντάρι – Τριβιζά.

Στάδιο 3. Η πυραμίδα της μυθοπλασίας.

Παιχνίδι τυχαίας αρχής, μέσης, τέλους μιας ιστορίας. Αριθμούμε τους συμμετέχοντες με τους αριθμούς 1-2-3. Τα ένα συνεχίζουν τη φράση «μια φορά κι έναν καιρό...». Τα 2 τη φράση «Κι ύστερα...» και τα 3 τη φράση «Και στο τέλος...». Παίζουμε με τυχαίους συνδυασμούς των φράσεων.

Αναλύουμε τη δομή του παραμυθιού και κάθε αφήγησης. Αρχή – μέση- τέλος. Η διαδρομή ενός ήρωα: Η λύση της ισορροπίας στη ζωή του, η απότομη μεταβολή της κατάστασής του, τα εμπόδια, το ξεπέρασμά τους, η κατάκτηση νέας ισορροπίας- αίσιο τέλος.

Διάλειμμα

Στάδιο 4. Συνθέτοντας μια ιστορία για τη μείωση της κατανάλωσης και του οικολογικού μας αποτυπώματος.

Με βάση το βιβλίο «Θέλω την κόκκινη μοτοσικλέτα», της σειράς «Ο μικρός φιλόσοφος», και με βάση τις εικόνες του βιβλίου, οι συμμετέχοντες σε μικρές ομάδες αφηγούνται την ιστορία. (Παραλλαγή: γράφουμε λεζάντες στις εικόνες ή τους διαλόγους των ηρώων σε συνεφάκια). Τη σχολιάζουμε από πλευράς τεχνικής της γραφής αλλά και του περιεχομένου.

Συζητάμε τους μηχανισμούς που ωθούν τους καταναλωτές να συγχέουν τις επιθυμίες τους με τις ανάγκες τους.

Κατανοούμε το οικολογικό αποτύπωμα των πραγμάτων αναλογιζόμενοι τον κύκλο ζωής τους. Από την παραγωγή πρώτων υλών, στην κατασκευή, κατανάλωση και απόρριψη του αντικειμένου. Το κόστος σε ενέργεια, νερό, εδαφικούς πόρους, βιοποικιλότητα κλπ.

Λύσεις: καταναλώνω υπεύθυνα, ελαχιστοποιώ τη σπατάλη, επαναχρησιμοποιώ, ανταλλάσσω, ανακυκλώνω. Ξενασκέφτομαι τον τρόπο ζωής μου. Στοχάζομαι, ως καταναλωτής, τι κρύβεται πίσω από τις χαμηλές τιμές, τις προσφορές, τις διαφημίσεις που παρουσιάζουν τις επιθυμίες μας ως ανάγκες, την «inbuilt obsolescence» των πραγμάτων (ενσωματωμένη απαξίωση) των πραγμάτων. Ιδίως των αγαθών της τεχνολογίας. Απαξιώνονται γρήγορα αυτοκίνητα, ρολόγια, κινητά, υπολογιστές ως απαρχαιωμένα. Εκλείπουν τα ανταλλακτικά ή κοστίζουν περισσότερο από την αγορά νέου αγαθού. Όλα αυτά κοστίζουν στον πλανήτη. Το οικολογικό αποτύπωμα της ανθρωπότητας είναι ενάμισης πλανήτη. Ξοδεύουμε μισό πλανήτη περισσότερο από αυτόν που έχουμε (σε φυσικούς πόρους).

Συστήνουμε το πρόγραμμα «Καλύτερη Ζωή» του WWF που στοχεύει στη μείωση του οικολογικού αποτυπώματος μέσα από απλές αλλαγές στις καθημερινές μας συνήθειες.
<http://kalyterizoi.gr>

Στην πλατφόρμα οι εκπαιδευτικοί μπορούν να βρουν πολλές ιδέες για δράσεις, βίντεο, πληροφοριακό υλικό, διαγράμματα, συνοπτική επιστημονική πληροφορία άμεσα αξιοποιήσιμη στην τάξη.

Στάδιο 5. Σύνδεση με Φιλαναγνωσία.

Τόσο η δημιουργικής γραφή όσο και η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση μπορεί να συνδεθεί με τη Φιλαναγνωσία. Σχολιάζουμε τον τρόπο με τον οποίο χαράζουμε μια αναγνωστική διαδρομή από βιβλίο σε βιβλίο.

Ιστοσελίδες για το παιδικό βιβλίο (κριτικές, παρουσιάσεις βιβλίων ιδέες για φιλαναγνωσία και δημιουργική γραφή:

<http://bookbook.gr>

www.mikrosanagnostis.gr/

<http://lesxhanagnosis.blogspot.gr/> (Της Χρύσας Κουράκη)

<http://filanagnosiaprogram.blogspot.gr/> (Της Ελένης Αρτζανίδου)

<http://miaforakienankairoimikrieleni.blogspot.gr/> (Της Ελένης Γεωργοστάθη)

Σταθερά δημοσιεύονται κριτικές παιδικών βιβλίων στις ιστοσελίδες του Αναγνώστη, στο Διάστιχο, στο Book Press, στον Μαγικό Κόσμο (Kos Voice), Διαβάσαμε, κ.α.

Για δραστηριότητες δημιουργικής γραφής: Τζιάνι Ροντάρι, *Η γραμματική της φαντασίας*, Φίλιππου Μανδηλαρά, *Παίζοντας με τις λέξεις*, Ελένης Σβορώνου, *Μαγειρεύοντας ιστορίες*

και Μίμη Σουλιώτη, *Δημιουργική γραφή. Οδηγός πλεύσεως*. Διαθέσιμο on line. http://dide-anatol.att.sch.gr/perival/FAKELOS_LOGOTEXNIA/DimiourgikiGرافي-OdigiesPlefseos.pdf

Ελένη Σβορώνου

Υπεύθυνη Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, WWF Ελλάς
Συγγραφέας παιδικής-νεανικής λογοτεχνίας.